

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obžalovanému **Ing. F. M. a spol. pre trestný čin podvodu** podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, na neverejnom zasadnutí konanom 29. novembra 2011 v Bratislave, o sťažnosti obhajcu obžalovaného JUDr. I. P. proti uzneseniu predsedníčky senátu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 24. februára 2011, sp. zn. PK – 2T 33/2008, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. napadnuté uznesenie **sa z r u š u j e**.

Podľa § 553 ods. 2, ods. 5 Tr. por., § 1 ods. 3, § 12 ods. 1, ods. 3 písm. c/, § 14 ods. 1 písm. a/, písm. c/, písm. d/, § 15, § 16 ods. 3, ods. 4, § 17 ods. 1, vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom v čase vykonávania úkonov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) **sa ustanovenému obhajcovi JUDr. I. P., advokátovi, AK so sídlom L., m. č. R., priznáva**

A/ tarifná odmena za úkony právnej služby v roku 2010

1/	dňa 28.01.2010 prevzatie a príprava obhajoby vrátane prvej porady s klientom.....	120,23 Eur
2/	písomné podanie z 23.02.2010 vo veci samej na základe výzvy súdu.....	120,23 Eur
3/	písomné podanie k súdu k znaleckému dokazovaniu z 3.3.2010.....	120,23 Eur
4/	písomné podanie k súdu vo veci samej z 9.3.2010.....	120,23 Eur
5/	dňa 22.03.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:12 hod. do 12:54 hod	240,46 Eur
6/	pís. podanie k súdu na odňatie a prikázanie veci z 23.03.2010.....	120,23 Eur
7/	dňa 23.03.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:06 do 10:29 hod., od 10:45 do 12:08 hod., od 13:06 do 16:05 hod.....	360,69 Eur

8/	dňa 24.03.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:07 do 11:43 hod., od 11:53 do 13:07 hod., od 14:05 do 15:57 hod., od 16:17 do 18:54 hod.....	601,15 Eur
9/	dňa 25.03.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:12 do 10:23 hod., od 10:40 do 12:39 hod., od 13:41 do 15:24 hod.....	360,69 Eur
10/	dňa 26.03.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:06 do 11:12 hod., od 11:27 do 13:23 hod.....	240,46 Eur
11/	dňa 29.03.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:03 do 11:09 hod., od 11:24 do 12:35 hod., od 13:35 do 15:02 hod., od 15:16 do 16:36 hod.....	360,69 Eur
12/	dňa 30.03. 2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:01 do 10:29 hod., od 10:46 do 12:15 hod., od 13:28 do 15:45 hod.....	360,69 Eur
13/	dňa 31.03.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:04 do 10:39 hod., od 10:55 do 13:15 hod., od 14:15 do 15:32 hod., od 15:41 do 16:35 hod.....	360,69 Eur
14/	písomné podanie k súdu s návrhmi na vykonanie dokazovania zo dňa 15.04.2010.....	120,23 Eur
15/	dňa 19.04.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:04 do 10:33 hod., od 11:02 do 12:22 hod., od 13:18 do 15:10 hod., od 15:23 do 16:05 hod.....	360,69 Eur
16/	dňa 20.04.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:10 do 10:58 hod., od 13:06 do 13:57 hod., od 14:04 do 14:31 hod.....	240,46 Eur
17/	dňa 22.04.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:08 do 10:31 hod., od 10:48 – do 11:52 hod., od 13:05 do 14:59 hod., od 15:12 do 16:01 hod.....	360,69 Eur
18/	dňa 23.04.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:06 do 11:13 hod., od 11:24 do 12:32 hod.....	240,46 Eur
19/	dňa 26.04.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:47 do 10:47 hod., od 11:03 do 12:14 hod., od 13: 07 do 13:38 hod., od 13:48 do 15:02 hod., od 15:13 do 15:44 hod.....	360,69 Eur
20/	dňa 27.04.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:01 do 10:30 hod., od 10:43 do 12:10 hod., od 13:04 do 15:44 hod., od 16:10 do 17:14 hod.....	480,92 Eur
21/	dňa 28.04.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:08 do 11:38 hod., od 12:35 do 14:18 hod., od 14:39 do 16:18 hod., od 16:39 do 17:20 hod.....	480,92 Eur
22/	dňa 29.04.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:08 do 10:46 hod., od 11:05 do 12:05 hod., od 13:14 do 14:25 hod.....	240,46 Eur
23/	dňa 30.04.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:18 do 10:28 hod., od 10:46 do 13:25 hod.....	240,46 Eur
24/	dňa 24.06.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:25 do 10:13 hod., od 10:19 do 11:30 hod., od 12:38 do 15:43 hod.....	240,46 Eur
25/	dňa 25.06.2010 účasť na hlavnom pojednávaní od 9:16 do 10:54 hod., od 11:19 do 12:55 hod.....	240,46 Eur

26/ dňa 28.06.2010 účasť na hlavnom pojednávaní
od 9:18 do 10:54 hod., od 11:16 do 11:57 hod.,
od 13:07 do 14:54 hod.....240,46 Eur

Spolu odmena za 26 úkonov právnej služby za rok 2010.....7.334,03 Eur

Režijný paušál v roku 2010 za 26 úkonov (26 x 7,21 Eur).....187,46 Eur

B/ Náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času v roku 2010

- 1/ dňa 22.03.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,34 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur
- 2/ dňa 23.03.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,34 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur
- 3/ dňa 24.03.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,34 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur
- 4/ dňa 25.03.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,34 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur
- 5/ dňa 26.03.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,34 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur
- 6/ dňa 29.03.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,34 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur
- 7/ dňa 30.03.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,34 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur
- 8/ dňa 31.03.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,34 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur

- 9/ dňa 19.04.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,49 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur
- 10/ dňa 20.04.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,49 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur
- 11/ dňa 22.04.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,49 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur
- 12/ dňa 23.04.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,49 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur
- 13/ dňa 26.04.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,49 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur
- 14/ dňa 27.04.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,49 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur
- 15/ dňa 28.04.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,49 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur
- 16/ dňa 29.04.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,49 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur
- 17/ dňa 30.04.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,49 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur
- 18/ dňa 24.06.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....6,55 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....12,81 Eur
- 19/ dňa 25.06.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....48,08 Eur

- náhrada za spotrebované PHM.....	6,55 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....	12,81 Eur
20/ dňa 28.06.2010 cesta Bratislava, m. č. R. - Pezinok a späť (2x35km)	
- náhrada za stratu času 1/2 hod. x 4 (4 x 12,02 Eur).....	48,08 Eur
- náhrada za spotrebované PHM.....	6,55 Eur
- paušálna náhrada za kilometer jazdy 0,183 Eur x 70 km.....	12,81 Eur
Náhrada za stratu času spolu (20 x 48,08 Eur).....	961,60 Eur
Náhrada za spotrebované pohonné hmoty spolu.....	128,78 Eur
Paušálna náhrada za kilometer jazdy (20 x 12,81 Eur) spolu.....	256,20 Eur

Celkom spolu odmena a náhrady advokáta:

7 521,49 Eur + 1 346,58 Eur = 8 868,07 Eur (slovom osemtisícosemstošesťdesiatosem eur a sedem eurocentov).

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd v Pezinku uznesením z 24. februára 2011, sp. zn. PK – 2T 33/2008, v trestnej veci obžalovaného Ing. F. M. a spol. priznal ustanovenému obhajcovi JUDr. I. P. (ďalej tiež „obhajca“) odmenu a náhrady za poskytnuté právne služby spolu vo výške 8 481,89 Eur oproti pôvodne uplatnenej sume 17 566,43 Eur, ktorú si ustanovený obhajca vyúčtoval v písomnom podaní z 20. októbra 2010.

Konkrétne prvostupňový súd nepriznal obhajcovi odmenu za úkony v návrhu označené číslami 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, pod ktorými si obhajca zhodne vo všetkých prípadoch uplatnil odmenu vo výške 480,92 Eur za osem dní štúdia spisového materiálu v priestoroch advokátskej kancelárie, každý deň v rozsahu osem a pol hodiny s odôvodnením, že ku štúdiu spisového materiálu zo strany obhajcu nedošlo na súde, v dôsledku čoho neexistuje relevantný doklad o týchto úkonoch, na základe ktorého by súd mohol o odmene rozhodnúť. Navyše obhajcovi vytkol, že štúdium spisového materiálu účtoval podľa času vykonania úkonu vychádzajúc z ust. § 14 ods. 1, písm. c/, resp. d/ vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z., hoci samotný úkon – štúdium spisového materiálu možno z hľadiska povahy a účelu považovať za najbližší jedine úkonu „prevzatie a príprava zastúpenia alebo obhajoby“ podľa § 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z., za ktorý mu odmena bola priznaná.

Ďalej prvostupňový súd obhajcovi nepriznal odmenu za porady s obžalovaným Ing. M. uplatnené v návrhu pod číslami 2, 3, 4, 13, 14, 15,18, 30, 31, 37, 44 a 48. Odôvodnil to tým, že obhajca ani v tomto prípade nepredložil žiadne doklady, resp. potvrdenia, ktoré by dané stretnutia, resp. rokovania potvrdzovali. Poukázal na to, že je bežnou praxou, že klient v prípade ex offo obhajcu tomuto potvrdzuje doklady - potvrdenia o vykonaných stretnutiach - za účelom prípravy obhajoby s tým, že pri priznávaní odmeny za právny úkon tohto typu je, je nevyhnutné, aby mal súd zároveň nejaký podklad, na základe ktorého by mohol rozhodnúť aj o priznaní odmeny za dĺžku trvania úkonu (či rokovanie presiahlo hodinu alebo nie).

Prvostupňový súd ďalej obhajcovi nepriznal odmenu za úkony označené v návrhu pod číslami 12 a 25, uplatnené v súvislosti s podaním sťažnosti pre prieťahy v súdnom konaní (12) v zmysle § 63 a nasl. zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), resp. žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom súdu (25). Odôvodnil to tým, že tieto úkony nie sú upravené vo vyhláske č. 655/2004 Z. z., ale v osobitnom predpise, majú osobitnú povahu a trovy, ktoré vznikli sťažovateľovi v súvislosti s nimi v zmysle osobitného predpisu znáša sám (subs. § 25 ods. 2 písm. a/ zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach).

Ďalej prvostupňový súd obhajcovi vytkol, že pri uplatňovaní odmeny za úkon právnej služby pod číslom 26 (účasť na hlavnom pojednávaní dňa 24. júna 2010) vo výške 360,69 Eur (3 x 120,23 Eur) vychádzal z predpokladu, že hlavné pojednávanie trvalo celkovo 7 hodín (od 9.00 hod. 16.00 hod.), no ako vyplýva zo súdnej zápisnice o predmetnom úkone, tento trval s prestávkami celkovo len 5 hodín a 14 minút. Súd preto obhajcovi za tento úkon priznal s poukazom na § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v znení účinnom od 1. júna 2010 odmenu len v rozsahu 2 x 120,23 Eur.

Rovnaké pochybenie súd obhajcovi vytkol aj v súvislosti s odmenou za účasť na pojednávaní 28. júna 2010 od 9.00 hod. do 16.00 hod. (úkon č. 28), kde uplatnil odmenu vo výške 360,69 Eur, hoci zo súdnej zápisnice o predmetnom úkone vyplývalo, že úkon trval od 9.18 hod. do 10.54 hod., od 11.16 hod. do 11.57 hod., od 13.07 hod. do 14.54 hod., teda celkovo 4 hod. 4 min. a odmena teda mala byť len 240,46 Eur. Keďže súd obhajcovi z pôvodne uplatnených 48 úkonov priznal len 26 úkonov, v rovnakom rozsahu mu skrátil aj uplatnený tzv. režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Náhradu za spotrebované pohonné hmoty v celkovej výške 380,60 Eur (20 x 19,03 Eur) súd obhajcovi nepriznal. Súd argumentoval tým, že obhajca ani po výzve nepredložil žiadne doklady o kúpe pohonných hmôt a ani iným spôsobom nepreukázal, aká bola cena pohonnej látky v deň nástupu na pracovnú cestu a tiež, že základnú náhradu za jeden kilometer jazdy tzv. kilometrovné si v návrhu neuplatnil.

Náhradu za stratu času podľa § 17 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. prvostupňový súd obhajcovi priznal v celom uplatnenom rozsahu vo výške 960,40 Eur.

Proti tomuto uzneseniu podal ustanovený obhajca JUDr. I. P. včas sťažnosť. V nej namietal nesprávnosť postupu prvostupňového súdu v tom smere, že mu nepriznal odmenu za štúdium spisového materiálu, hoci on ho skutočne študoval. Uviedol, že si spisový materiál prevzal od predchádzajúceho obhajcu JUDr. H. v sídle S., že materiál mal 8 zväzkov a on sa s nimi musel riadne oboznámiť, pričom časový rozsah štúdia považoval za primeraný. Popri tom vyhľadával a študoval aj iné materiály. Poukázal na to, že mu vyhláška č. 655/2004 Z. z. neustanovuje povinnosť študovať spisový materiál iba v budove súdu, navyše mu súd ani nebol ochotný zabezpečiť na účely študovania spisu vhodnú miestnosť. Je tiež toho názoru, že odmenu účtoval správne ako hodinovú podľa § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Žiadal preto priznať odmenu za štúdium spisového materiálu v celom uplatnenom rozsahu.

Ďalej namietal nepriznanie odmeny za úkony v návrhu označené ako porady s klientom (pod č. 2, 3, 4, 13, 14, 15, 18, 30, 31, 37, 44 a 48). Opäť poukázal na to, že vyhláška č. 655/2004 Z. z. advokátovi neustanovuje povinnosť predkladať súdu písomné potvrdenie o tom, že s klientom naozaj rokoval. Obhajca bol toho názoru, že vzhľadom na obsiahlosť spisového materiálu i dĺžku pojednávania sú porady s klientom nutnou súčasťou obhajoby. Avšak s poukazom na § 14 ods. 6 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., podľa ktorého, ak po poslednej porade alebo rokovaní s klientom alebo protistranou nasleduje ďalšia porada alebo rokovanie a medzitým nedošlo k inému úkonu právnej služby, tak odmena za túto ďalšiu poradu alebo rokovanie advokátovi nepatrí, žiadal priznať odmenu iba za porady s klientom uvedené v návrhu pod číslami 13, 18, 30, 37, 44 a 48.

Namietal tiež nepriznanie odmeny za právne úkony - sťažnosť na prietahy v konaní a žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti (úkony pod číslami 12 a 25), keďže je toho

názoru, že obrana obžalovaného na priet'ahy v trestnom konaní je imanentnou súčasťou trestného konania.

Tiež si myslí, že mu súd nedôvodne znížil odmenu za dva úkony právnej služby, konkrétne za účasť na pojednávaniach v dňoch 24. a 28. júna 2010. Bol toho názoru, že obe pojednávania trvali vyše 6 hodín, a že aj keď sudkyňa vyhlásila obednú prestávku, on musel v budove súdu zotrvať až do úplného skončenia pojednávania a venovať sa súdu a klientovi.

Obhajca ďalej namietal, že mu prvostupňový súd nepriznal cestovné, ktoré si v pôvodnom návrhu vyčíslil spolu vo výške 19,03 Eur za každú jednu cestu zo sídla advokátskej kancelárie na súd. V podanej sťažnosti obhajca cestovné bližšie špecifikoval tak, že náhrada výdavkov za spotrebované pohonné hmoty (ďalej len „PHM“) v rámci jednej cesty predstavovala v mesiaci marec 2010 sumu 6,34 Eur, v mesiaci apríl 2010 sumu 6,48 Eur a v mesiaci jún 2010 sumu 6,55 Eur a uviedol, že pri výpočte vychádzal z priemernej mesačnej ceny PHM vyrátanej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za ten ktorý mesiac. Náhradu za používanie motorového vozidla si uplatnil v sume 12,81 Eur za každú jednu cestu na pojednávanie a späť.

Na záver obhajca uviedol, že namiesto znižovania odmeny by podľa jeho názoru mal byť v konaní pred Špecializovaným trestným súdom v Pezinku skôr opak pravidlom (zvýšenie odmeny až do 100 %), s poukazom na § 14f ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., lebo tento súd prejednáva mimoriadne náročné a skutkovo zložité veci, za akú on považuje aj predmetnú trestnú vec obžalovaného Ing. F. M. a spol.

S ohľadom na vyššie uvedené dôvody navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podanej sťažnosti napadnuté uznesenie zrušil a vo veci sám rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou, preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť ustanoveného obhajcu JUDr. I. P. je sčasti dôvodná.

Podľa § 553 ods. 1 Tr. por., trovy nevyhnutné na vykonanie trestného konania vrátane trov vykonávacieho konania znáša štát; neznáša však vlastné trovy obvineného, zúčastnenej

osoby a poškodeného ani výdavky spojené so zvolením obhajcu a splnomocnenca. Štát však znáša trovy na povinnú obhajobu, ktoré vznikli obvinenému v dôsledku dovolania podaného ministrom spravodlivosti alebo generálnym prokurátorom.

Podľa § 553 ods. 2 Tr. por. obhajca, ktorý bol obvinenému ustanovený, má voči štátu nárok na odmenu a náhradu podľa tarify určenej osobitným predpisom, ak zákon neustanovuje inak.

Podľa § 553 ods. 4 Tr. por. účinného do 31. augusta 2011, o výške odmeny a náhrady rozhodne na návrh obhajcu alebo zástupcu z radov advokátov, ktorý bol ustanovený poškodenému podľa § 47 ods. 6, orgán činný v trestnom konaní, ktorého rozhodnutím sa trestné stíhanie právoplatne skončilo; v konaní pred súdom rozhodne predseda senátu súdu prvého stupňa alebo ním poverený vyšší súdny úradník.

Aj keď v zmysle cit. § 553 ods. 4 Tr. por. o výške odmeny a náhrad rozhoduje súd, resp. orgán činný v trestnom konaní len na návrh ustanoveného obhajcu (uplatňuje sa tzv. dispozičná zásada), nemožno prehliadať, že toto konanie je súčasťou trestného konania, a preto i v ňom platia základné zásady zakotvené v § 2 Trestného poriadku. Vychádzajúc z týchto zásad je predseda senátu pri rozhodovaní o trovách obhajoby povinný skúmať, či ustanovenému obhajcovi vznikol nárok na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov, či uplatnené úkony boli skutočne vykonané a v akom rozsahu.

O tom, že v predmetnej trestnej veci ustanovenému obhajcovi nárok na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov vznikol nebolo pochyb. Sporným však zostal počet uplatnených úkonov, ich rozsah a náhrada hotových výdavkov.

Ako prvé Najvyšší súd skúmal námietky ustanoveného obhajcu týkajúce sa nepriznaných úkonov právnych služieb.

Niet pochyb o tom, že ak bol obhajca obvinenému ustanovený až v priebehu súdneho konania, je pre riadny výkon ním poskytovanej právnej pomoci nevyhnutným úkonom štúdium spisového materiálu, keďže tento obhajca nemal možnosť sa s trestným spisom zoznámiť tak, ako by mal v prípade, keby bol za obhajcu ustanovený už od začiatku trestného stíhania.

Vzhľadom k tomu, že tento úkon nie je medzi úkonmi právnej služby v § 14 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. výslovne uvedený, je nutné taký úkon posudzovať s prihliadnutím na § 14 ods. 6 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení účinnom do 31. mája 2010 za úkon právnej služby, ktorému je svojou povahou a účelom najbližší úkon v podobe oboznamovania sa s výsledkami vyšetrovania, za ktorý úkon patrí odmena podľa § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. počítaná ako hodinová.

Nazeranie do spisov predstavuje významnú súčasť práva obvineného na obhajobu. V trestnom konaní je nazeranie do spisov upravené v § 69 Tr. por. Ten vymedzuje jednak okruh osôb, ktoré môžu v jednotlivých štádiách trestného stíhania do spisu nahliadať, ale stanovuje aj ďalšie pravidlá, ktoré je v súvislosti s nazeraním do spisu nutné dodržiavať. Pod „nazeraním do spisu“ treba rozumieť nielen skutočné nazretie a prečítanie potrebných dokladov, ale aj robenie si poznámok, výpiskov a vyžadovanie odpisov, resp. kópií v spise sa nachádzajúcich dokumentov. Toto právo sa však vzťahuje len na tzv. základné trestné spisy, ktoré obsahujú dôkazy a rozhodnutia a nevzťahuje sa napr. na interné spisy policajtov, ani dozorový spis prokurátora, ani na zberné spisy vyšších súdov. Nazerat' do spisov možno len v úradných hodinách, spravidla v úradných miestnostiach a vždy pod dozorom povereného pracovníka.

Podrobnosti týkajúce sa nazerania do spisov v konaní pred súdom upravuje § 195 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy. V zmysle § 195 ods. 6 veta prvá cit. vyhlášky, o nazretí do súdneho spisu vyhotoví poverený zamestnanec súdu uvedený v odseku 1 úradný záznam podľa vzoru č. 1 uvedeného v prílohe č. 4 citovaného predpisu.

Nielen z výkladu ustanovenia § 69 Tr. por., ale predovšetkým z logiky veci potom vyplýva, že do trestného spisu možno nahliadnuť (resp. tento študovať) len pred orgánom činným v trestnom konaní (ak ide o tzv. vyšetrovací spis), resp. pred súdom (ak ide o tzv. súdny spis), lebo oni vedú trestné konanie a okrem nich nik iný originálom spisového materiálu nedisponuje. V trestnom konaní preto nazeranie do spisov, resp. ich štúdium možno považovať za úkon právnej služby v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. len vtedy, ak tento úkon korešponduje s ustanovením § 69 Tr. por., a teda k nemu dochádza pred orgánom činným v trestnom konaní, resp. pred súdom. Podkladom pre priznanie odmeny za tento úkon

právnej služby je potom úradný záznam, ktorý musí príslušný orgán o nahliadnutí do spisu spísať.

Ak ustanovený obhajca v rámci obhajoby študuje, resp. nahliada do materiálov inak než v zmysle § 69 Tr. por., napr. tým, že študuje fotokópie časti spisu, ktoré má k dispozícii, alebo študuje poznámky obvineného, judikatúru či iné materiály získané od obvineného alebo inak (z kníh, periodík alebo internetu), o ktorých sa domnieva, že s vecou súvisia, nemožno túto jeho činnosť považovať za úkon právnej služby podľa § 14 ods. 8 v spojení s § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. júna 2010, ale ide vlastnú prípravu obhajoby, za ktorý mu patrí odmena podľa § 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Správne preto Špecializovaný trestný súd ustanovenému obhajcovi odmenu za štúdium časti spisového materiálu v priestoroch jeho advokátskej kancelárie (úkony v návrhu označené pod číslami 5. – 12.) nepriznal, aj keď z hľadiska subsumovania tohto úkonu pod príslušné ustanovenie vyhlášky č. 655/2004 Z. z. dospel k nesprávnemu právnemu záveru.

Rovnako správne postupoval Špecializovaný trestný súd, keď ustanovenému obhajcovi nepriznal odmenu za porady s obžalovaným Ing. F. M.. S odôvodnením tohto postupu v napadnutom uznesení sa Najvyšší súd plne stotožňuje a len pre úplnosť uvádza, že sťažnostná námietka ustanoveného obhajcu, že mu povinnosť vyhotoviť záznam o porade s klientom „z ničoho nevyplýva“, nekorešponduje s ustanovením § 29 ods. 4 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je advokát povinný viesť primeranú dokumentáciu o poskytovaní právnych služieb. To platí o to viac, ak ide o povinnú obhajobu, ktorú hradí štát z prostriedkov štátneho rozpočtu.

Navyše zo špecifikácie trov je zrejmé, že viaceré porady s obžalovaným Ing. F. M., konkrétne v dňoch 29. januára 2010, 19. februára 2010, 22. februára 2010 a 14. apríla 2010, sa mali uskutočniť bezprostredne po sebe, preto by za tieto úkony právnych služieb odmena ustanovenému obhajcovi nepatrila ani vtedy, ak by ich vedel hodnoverne preukázať. Bránilo by tomu ustanovenie § 14 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení účinnom do 31. mája 2010, podľa ktorého ak po poslednej porade alebo rokovaní s klientom alebo protistranou nasleduje ďalšia porada alebo rokovanie

a medzitým nedošlo k inému úkonu právnej služby, tak odmena za túto ďalšiu poradu alebo rokovanie advokátovi nepatrí.

Ani sťažnostná námietka obhajcu vo vzťahu ku kráteniu odmeny za účasť na pojednávaniach v dňoch 24. a 28. júna 2010 nie je dôvodná, nakoľko v tomto prípade prvostupňový súd správne považoval za „čas pojednávania“ len čistý čas strávený advokátom na pojednávaniach, po odpočítaní prestávok, v dôsledku čoho mu potom správne podľa § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. júna 2010 za každé pojednávanie priznal odmenu vo výške 240,46 Eur (2 x 120,23 Eur), keďže v tomto prípade čistý čas pojednávania ani v jednom prípade neprekročil šesť hodín. Priznávanie odmeny podľa „čistého času pojednávania“ zodpovedá ustálenej rozhodovacej praxi súdov a niet dôvodov sa od nej odchýliť.

Čo sa týka sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, resp. žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti podľa § 67 ods. 1 cit. zákona ako úkonov právnych služieb, tu sa Najvyšší súd s názorom Špecializovaného trestného súdu opäť stotožnil a v podrobnostiach naň odkazuje.

Za dôvodnú ale Najvyšší súd považoval námietku ustanoveného obhajcu týkajúcu sa nepriznaného cestovného, ktoré si tento obhajca uplatnil v pôvodnom návrhu spolu vo výške 380,60 Eur, ktorú sumu v sťažnosti neskôr upravil na 384,98 Eur.

Podľa § 15 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z., advokát má popri nároku na odmenu aj nárok na náhradu hotových výdavkov účelne a preukázateľne vynaložených v súvislosti s poskytovaním právnych služieb, medzi inými najmä na cestovné a ďalšie príkladne vymenované.

Podľa § 16 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. na výšku náhrady preukázaných cestovných výdavkov sa vzťahujú osobitné predpisy (zák. č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov), ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Nárok obhajcu na náhradu cestovných výdavkov (tzv. cestovné) je nespochybniteľný. V tomto prípade si obhajca uplatnil cestovné vo výške 19,03 Eur za každú jednu cestu

z miesta sídla advokátskej kancelárie na súdne pojednávanie a späť, ale bez toho, aby bližšie špecifikoval, koľko z uvedenej sumy činí náhrada za spotrebované pohonné hmoty a koľko paušálna náhrada za kilometer jazdy tzv. kilometrovné.

Špecializovaný trestný súd ho preto správne vyzval (výzva v spise na č. l. 104 205), aby doložil fotokópiu veľkého technického preukazu a fotokópie dokladov o nákupe pohonných hmôt. Tiež mu správne vytkol chýbajúcu špecifikáciu cestovného. Istú výhradu možno smerovať len k požiadavke úradného overenia týchto dokladov, ktorú Najvyšší súd, na rozdiel od prvostupňového súdu, nepovažuje za nevyhnutnú.

Zo spisového materiálu je zrejmé, že obhajca na spomínanú výzvu predložil súdu iba fotokópiu osvedčenia o technickom preukaze (ďalej len „osvedčenie“), z ktorého však nevyplýval údaj o druhu paliva a jeho priemernej spotrebe. Rovnako tak ani cestovné obhajca na základe výzvy bližšie nešpecifikoval a nákupnú cenu pohonných hmôt nezdokladoval, len uviedol, že na výpočet použil počítačový program určený pre advokátov, ktorý je verejne prístupný na internetových stránkach SAK.

Najvyšší súd sa nestotožnil s argumentáciou prvostupňového súdu, že dôvodom, pre ktorý nebolo možné obhajcovi vôbec priznať náhradu cestovných výdavkov osobným motorovým vozidlom, boli práve chýbajúce doklady o kúpe pohonných hmôt a ich cene, lebo s touto situáciou zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov (*ďalej len „zákon o cestovných náhradách“*) počíta a v § 7 ods. 5, veta tretia (*ktorý paragraf súd aj v odôvodnení správne citoval - pozn. súdu*) stanovuje riešenie. Priemerné ceny pohonných látok v Slovenskej republike (*týždenné, resp. mesačné*) sú verejne prístupné na internetovej stránke Štatistického úradu Slovenskej republiky.

To, čo súdu v tomto prípade skutočne bránilo rozhodnúť o uplatnenom nároku, bola len a len chýbajúca fotokópia veľkého technického preukazu, z ktorej by súd zistil druh paliva a priemernú spotrebu vozidla, lebo práve tieto údaje súd inak zistiť nevedel, resp. nevedel zistiť bez toho, aby s tým neboli spojené neprimerané ťažkosti (*do úvahy by teoreticky prichádzal dopyt na príslušný orgán evidencie vozidiel v Českej republike, kde bolo vozidlo evidované – pozn. súdu*).

Za daného stavu veci mal tak súd dve možnosti. Buď obhajcu opätovne vyzvať, aby namiesto fotokópie osvedčenia doložil fotokópiu veľkého technického preukazu

od vozidla, alebo mu priznať cestovné, ako keby na pojednávania a späť cestoval prostriedkami verejnej hromadnej dopravy, o čom ho mal v pôvodnej výzve hneď aj poučiť ako o následku nepredloženia potrebných dokladov. Ale nepriznať obhajcovi náhradu cestovných výdavkov vôbec je z pohľadu Najvyššieho súdu neakceptovateľné a nespravodlivé.

Keďže obhajca na výzvu Najvyššieho súdu nakoniec technický preukaz od služobného motorového vozidla predložil, Najvyšší súd preskúmal správnosť vyúčtovania cestovného. Z veľkého technického preukazu zistil, že priemerná spotreba služobného vozidla Škoda Octavia, ev. č. B., evidovaného na AK JUDr. I. P., je 7,4 litra benzínu Natural 95 na 100 km, čo pri vzdialenosti 70 km (trasa z miesta sídla AK z B. - R. na Špecializovaný trestný súd v Pezinku a späť) predstavuje priemernú spotrebu paliva na jednu cestu v objeme 5,18 litra. Pri priemernej cene benzínu Natural 95 v mesiaci marec 2010 vo výške 1,223 Eur/liter, v mesiaci apríl 2010 vo výške 1,253 Eur/liter a v mesiaci jún 2010 vo výške 1,265 Eur/liter, ktoré ceny Najvyšší súd zistil na vyššie spomínanej internetovej stránke Štatistického úradu Slovenskej republiky, potom obhajca správne ustálil náhradu za spotrebované pohonné hmoty pripadajúcu na každú jednu jazdu v mesiaci marec 2010 na sumu 6,34 Eur, v mesiaci apríl 2010 na sumu 6,49 Eur a v mesiaci jún na sumu 6,55 Eur.

V súlade so zákonom o cestovných náhradách a opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky číslo 632/2008 Z.z. o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách si obhajca uplatnil aj základnú náhradu za každý kilometer jazdy tzv. kilometrovné, a to vo výške 12,81 Eur (70 km x 0,183 Eur) za každú jednu cestu z miesta sídla kancelárie na súd a späť. Náhradu cestovných výdavkov mu preto Najvyšší súd v celom uplatnenom rozsahu priznal.

Podľa § 17 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta, za čas strávený cestou do tohto miesta a späť patrí advokátovi náhrada za stratu času vo výške jednej šesťdesiatiny výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu.

V súlade s citovaným paragrafom vyhlášky si obhajca uplatnil náhradu za stratu času v celkovom rozsahu 4 (štyroch) aj začatých polhodín, ktoré strávil cestou na každé súdne pojednávanie a späť, aj keď pri matematickom prepočte sa dopustil zrejmej chyby v počítaní,

keď súčin nesprávne uviedol v sume 48,02 Eur namiesto správneho 48,08 Eur (1/60 z výpočtového základu 721,40 Eur je po zaokrúhlení 12,02 Eur x 4 = 48,08 Eur).

V tejto súvislosti Najvyšší súd poznamenáva, že sídlo advokátskej kancelárie obhajcu je síce v B., no v mestskej časti R., preto realite viac zodpovedá obhajcom uvádzaná vzdialenosť z miesta sídla kancelárie na súd a späť 70 km (2x35km), ako 50 km (2 x 25km), ktoré súd uviedol vo výroku napadnutého uznesenia.

Na záver Najvyšší súd považoval za potrebné vyjadriť sa k námietke ustanoveného obhajcu o mimoriadnej obtiažnosti trestnej veci Ing. F. M. a z nej vyplývajúcej povinnosti súdu zvýšiť základnú sadzbu tarifnej odmeny.

Najvyšší súd sa v minulosti už zaoberal otázkou, čo možno považovať za „úkony mimoriadne ťažké" a dospel k záveru, že za také treba považovať úkony poskytované v trestnej veci, ktorá je skutkovo a právne mimoriadne náročná a že zo sémantického výkladu spojenia „mimoriadne ťažké" je zrejmé, že musí ísť o úkony vymykajúce sa bežnej praxi, pričom mimoriadne náročné úkony právnej služby nemožno výlučne obmedziť iba na určitý druh trestnej činnosti a ani na počet trestne stíhaných osôb, ale bude vždy na uvážení súdu rozhodujúcim o priznaní odmeny obhajcovi, či prerokovávaná trestná vec je skutkovo a právne mimoriadne náročná aj z pohľadu povahy trestnej činnosti (*napr. hospodárska trestná činnosť a pod.*) alebo počtu strán zúčastnených na trestnom konaní (*porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. apríla 2008, sp. zn. I Tošs 6/2008, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2009*).

Ustanovenému obhajcovi treba dať za pravdu v tom, že trestná vec obžalovaného Ing. F. M. sa najmä vzhľadom na svoj rozsah (*spis mal ku dňu prevzatia obhajoby viac ako 100 000 strán – pozn. súdu*) vymyká bežnej praxi, a preto by bolo na mieste túto skutočnosť pri určovaní výšky odmeny zohľadniť. Zároveň však treba uviesť, že vyhláška č. 655/2004 Z. z. účinná v čase prevzatia obhajoby ustanoveným obhajcom už túto možnosť súdu neposkytovala, lebo s účinnosťou od 1. júna 2009 bolo ustanovenie, podľa ktorého si advokát mohol zvýšiť základnú sadzbu tarifnej odmeny na trojnásobok, ak v rámci poskytovania právnej služby išlo o úkony mimoriadne ťažké, časovo náročné, vyžadujúce si znalosť cudzieho práva alebo znalosť cudzieho jazyka, z § 13 ods. 1 vyhlášky

č. 655/2004 Z. z. vypustené. Aj § 14f ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., na ktorý v tejto súvislosti poukazoval ustanovený obhajca, bol s účinnosťou od 1. júna 2009 zrušený, navyše naň poukazoval nesprávne, lebo citovaný paragraf sa týkal len odmeny advokáta za zastupovanie osoby v materiálnej núdzi v občianskom súdnom konaní, čo bolo evidentné z označenia tretej hlavy citovanej vyhlášky.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a právne závery Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 29. novembra 2011

JUDr. Milan K a r a b í n , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová